

ZEMPLEN.

Közlöny a társasélet, közigazgatás s irodalom köréből.

38-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 f. 50 k.

Előfizetési pénzek

valamint minden köz-

lemény a szerkesztő-

séghez S. a. Ujhelybe

bérmentv. küldendők.

Kéziratok nem adat-

nak vissza.

Nyílt térben egy

sor 10 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor

egyszeri hirdetésnél

5 kr.

Többszörinél olcsóbb.

Bélyeg líj mindig

30 kr.

Előfizetések és hir-

detések felvételnek

Lövy A. könyvkeres-

kedésében és a szer-

kesztőségénél.

Emlékirat^{*)}

a tűzoltás szervezése tárgyában.

Verhova y Gyula bizottsági jegyzőtől.

(Vége.)

Mily fontos ily önkényes tűzoltó egyletek megalakulása, azt Europa legvagyonosabb városai is belátták, mert noha aránylag rendkívül nagy költségeket utalványoztak tűzrendőrségi célokra, mégis az eredmény vajmi csekély volt mindaddig, míg a rendes tűzoltók mellé az önkéntesség bátor bajnokai nem csatlakoztak. S ez igen természetes, miután a legnagyobb évi jövedelemmel bíró város sem képes akkora összeget elvonni egyéb céloktól, melyek által egy egész csapat tűzoltó állana rendelkezésére; de ha képes volna is, a történelem tanúsága szerint a zsoldos soha sem harcolt oly önfeláldozó lelkesedéssel, mint az ügy iránt nemesen dobogó szívet magával vivő önkéntes.

A városi rendes tűzoltók sikeres működésének egyik feltétele, hogy önkéntesek támogassák. Amazok kisebb száma, ezeknek nagyobb száma által egészsze forradna.

E két látszólag külön intézmény annyira kiegészítője egyik a másikának, hogy külön állva, vagy egyiknek hiánya, a sikert kockáztatja. Legfényesebb tanúság e mellett a hazánkban fenálló számos tűzoltó testület, melyekkel karöltve mindenütt egyszersmind a városi rendes tűzorség is életbe léptetett.

Ujhely, mint anyagilag nem a legkedvezőbb helyzetben lévő város, képtelen öneréből, az évi budget korlátain belül, egy a célnak megfelelő nagyobb tűzorséget szervezni, a minthogy gazdagabb városok sem voltak képesek ezt eszközölni, de hogy egy kisebb tűzorséget megerősítés nélkül szervezhet, ugy ennek kapcsában egy kis áldozatkészség mellett, az önkéntes tűzoltó egylet fennálhat, arról nem kételkedünk; s ép ez okból mi is a rendes és önkéntes tűzoltóság intézményének szervezését tartjuk a város érdekeivel legöszhangzóbbnak.

III.

A tűzoltók felett gyakorlandó felügyelet, munkakörük, és kiképezetéseik.

A felügyeleti és vezénylő jogot, az összes tűzoltók felett, egy általuk választandó tűzoltó parancsnok gyakorolja.

Az önkéntes tűzoltók mind fegyelem, mind felügyelet és vezénylet tekintetében teljesen alávetvük a parancsnoknak; a rendes tűzoltók ellenben csak azon műveleteknél, melyek a tűzoltás technikai oldalát, tehát a kiképezetést és az oltás körüli teendőket illetik, állanak a parancsnok hatásköre alatt; fegyelem tekintetében a városi kapitány hatásköre terjed ki felettük; ez határozza meg felelősség terhe alatt, a sorrendet, melyben azok a szolgálat teljesítésére hívandók; ez öröklik a rend pontos megtartása, s a szolgálat buzgó teljesítése fölött.

A szolgálati (őrségi) bocsátás rendes és önkéntes tűzoltók között a nap és éjszakai nyomán történik. A rendes tűzoltók a nappali őrséget látják el; az önkéntesek, számtöbbségükönél fogva, az éjjelit. E beosztást egy részt

a szükség, más részt a ezélszerűség javasolja; a szükség, mert az önkéntes tűzoltókat nappali üzleti és egyéb foglalkozásaik elvonják az őrségi szolgálatoktól, csakis a veszély jelzésére sietnek a fenyegetett vészpontokra; míg éjjel, a nyugalom némi feláldozásával, rendes kötelességeik elhanyagolása nélkül, teljesíthetik bizonyos csoportokra felosztva őrségi teendőiket; de javasolja ez intézkedést a ezélszerűség is, mert az éjjeli tűzvések veszélyesebbek, nagyobb éberséget, kitartóbb buzgalmat és több egyénnek rögtöni megjelenését teszik szükségessé, mint a nappali tűzvések, midőn, a jelzés perezében ugy is mindenki ébren és talpon áll: végre legnyomósabb érv az, hogy a 3 egyénből álló rendes tűzorség a folytonos éjjelnappali szolgálat fáradalmait elviselni képtelen.

Egyébiránt a létező tűzoltó egyletek többségénél különben is e rend van meghonosítva, s az Ujhelyben jelentkezett önkéntes tűzoltók is ezt nyilatkoztatták maguk részéről a legcélszerűsőbbnek és legelfogadhatóbbnak.

A tűzoltók kiképezetése egy a pesti tűzoltó parancsnokság által ajánlott tűz mester közbejöttével volna eszközzendő; költségeit felében a rendes, felében az önkéntes tűzoltók pénztára viseli, s így felében a városnak a tűzoltás céljaira tett rendkívüli költségeit képeznek.

A tűzoltók alapszabályait és szolgálati utasításait önmaguk dolgozzák ki, és alapítják meg.

A tűzoltást csupán a tagok eszközlik, minden idegen attól rendőrileg eltiltandó.

IV.

Felszerelés és költségvetés.

A felszerelés részleteibe bocsátkozás a milyen könnyű, ép oly hálátlan munka; míg ugyanis azon anyag eszközök mennyiségéről, vagyis pénzüsségekről, melyek a tűzoltás céljaira rendelkezésünkre állanak tisztában nem vagyunk, míg sem a város, sem a biztosító és pénzintézetek, sem egyéb utak és módokon folyóvá teendő segély mekkorasága felett tiszta látképet nem nyerünk. belebocsátkozhatunk ugyan a felszerelés részleteibe, de ez csak egy alap nélkül felépített kártyaépület lesz, melyen a viszonyok okvetlenül megtennék a módosításokat, így szemem szedett márai volnánk az europai pénzügyminisztereknek, kik miként tojás tojához hasonlítanak egymáshoz abban: hogy a költségeket szépen jókora summákban előirányozzák, a nélkül, hogy megfontolják lehet-e a népből annyit préselni, melylyel ezt fedezni képesek lesznek, avagy nem? A felszerelés végleges megállapítása csak akkor lehet okadatolt, midőn ezek fedezésére a pénz is rendelkezésünk alatt áll. Ez esetben egész határozottsággal lehet megállapítanunk azon tűzoltó szereket, melyek körülményeink között, mint legszükségesebbek, azonnal beszerzendők, s azokat, melyek idővel, lassanként volnának megveendőek.

Ha gazdagabb várossal állanánk szemközt, s így magától a várostól tekintélyesebb segélyösszege tarthatna az egylet számot, ugy a tűzoltó szerek jelen hiányossága mellett, hosszú sorát kellene a felszerelési cikkeknek felszornunk; hisz sem egy becsületes vízi pusókánk, sem kupák, sem létrák, és egyéb oltóeszközök, melyeknek a város részéről való átengedését kérhetnők, valóságos vízözön előtti állapot: de miután vagyoniilag szegény város áll előttünk, ha csak számításainkat légből nem

akarjuk kapkodni és légből légvárakat alkotni, akkor be kell várnunk, hogy a begyülemző pénzüsszeg tájékoztasson bennünket, minő szereket és mily mennyiségben vásároljunk.

A cél az első, melynek szemünk előtt kell lebegnie, s ha talán nem is oly fényesen, nem is oly mind minőség, mind mennyiségileg gazdag felszereléssel lépünk ki a küzdőterre, mint nálunknál kedvezőbb helyzetű közösségek: de viszünk oda bátor és nemesen dobogó keblet és ernyedetlen tettkezséget.

A kezdet mindenütt óriás nehézségekkel jár karöltve, semmiből egyszerre mindent teremteni csak egy isten, de ember nem képes.

A város mindenestre felkérendő, hogy a birtokában lévő tűzoltó szereknek az egylet rendelkezése alá bocsátásáról gondoskodjék, s hogy e szereknek jó karban kell átadatniok azt a dolog lényege kívánja meg; eddig is csak hanyagság és a felsőbb hatósági közegek elnézése szülhetette azon állapotot, hogy Ujhely városa vagy bir tűzoltó szerekkel, de ezek átkozottul használhatlan állapotban várják a feltámadást; vagy nem bir szerekkel, s ezekről csakugyan el lehet mondani, hogy miután pénzbe nem kerülnek mindenre jók, kivéve a tűzoltásra.

A bizottság, a mondottaknál fogva, a felszerelésnek mind minőségileg mind mennyiségileg való pontos meghatározását, s az ezzel összefüggő költségvetés elkészítését, egy a közgyűlés által választandó pénzügyi és felszerelési bizottság feladatai közé véli tartozandónak, a mely bizottság a fedezet nagysága iránt már tájékozhatja magát.

V.

A felszerelési költségek fedezésének módja.

Ez azon kérdés, melynek megoldása — félsiker. Mert nemesak a háborura kell egy kitünő hadvezér példabeszédeként pénz, pénz, és ismét pénz, hanem ma már a tűzharcz is fölemészt kisebb nagyobb összegeket.

Pusztá kézzel napjainkban az elemek ellen sem szokás harcolni, s valljuk meg, hogy nem is lehet; kellenek eszközök, de ezekhez csak ugy juthatunk, ha ama anyag van birtokunkban, melyről egy ujkori bankár azt mondá: hogy ő a pénzben megtalálta azt az Archimedes által keresett támpontot, melylyel a világot ki lehet forgatni sarkaiból.

A pénzbeszedési módok elősorolásánál ismét első kellék szétválasztani a rendet és önkéntes tűzoltók szükségletét; ismét, előtérbe kell léptetnünk a polgári és társadalmi kötelességek és az önségély elvét. A rendes tűzoltók felszerelése a város gondjai közé tartozik, s azt pótdadó alakjában kényszerrel is behajthatja azon lakókon, kik polgári kötelességeik teljes öntudatára még nem ébredtek; az önkéntes tűzoltók felszerelésénél a polgárok áldozatkészségére és nagylelkűségére történik e hivatkozás, itt az önségély irányadó.

E bizottság feladatán és hatáskörén tul-esnek azon módokról és eszközökről gondoskodni, melyek által a város az általunk négy pontban javasolt intézkedéseket foganatosíthatná, de nem is rendelkezünk azon adatokkal, melyek e feladat megoldására nélkülözhetlenek; hiányzanak szabályos átnézeteink a város rendes és rendkívüli jövedelmei és kiadásairól; hiányzanak kimutatásaink községünk vagyoni állapotáról, s a helységi jövedelmek különféle

*) Félreértés kikerülése végett megjegyezzük, hogy a jelen számunkban folytatónál közölt emlékirat, mely a tűzoltás szervezése tárgyában kiküldött bizottság jegyzőjének tollából folyt, szerzőnek csupán magán nézeteit, nem pedig a bizottság megállapodásait, tartalmazza.

ZEMPLEN.

Közlöny a társasélet, közigazgatás s irodalom köréből.

38-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

Emlékirat^{*)}

a tűzoltás szervezése tárgyában.

Verhova y Gyula bizottsági jegyzőtől.
(Vége.)

Mily fontos ily önkényes tűzoltó egyesület megalakulása, azt Europa legvagyonosabb városai is belátták, mert noha aránylag rendkívül nagy költségeket utalványoztak tűzrendőrségi célokra, mégis az eredmény vajmi csekély volt mindaddig, míg a rendes tűzoltók mellé az önkéntesség bátor bajnokai nem csatlakoztak. S ez igen természetes, miután a legnagyobb évi jövedelemmel bíró város sem képes akkora összeget elvonni egyéb céloktól, melyek által egy egész csapat tűzoltó állana rendelkezésére; de ha képes volna is, a történelem tanúsága szerint a zsoldos soha sem harszol oly önfeláldozó lelkesedéssel, mint az ügy iránt nemesen dobogó szívet magával vivő önkéntes.

A városi rendes tűzoltók sikeres működésének egyik feltétele, hogy önkéntesek támogassák. Amazok kisebb száma, ezeknek nagyobb száma által egészszé forradna.

E két látszólag külön intézmény annyira kiegészítője egyik a másikának, hogy külön állva, vagy egyiknek hiánya, a sikert kockáztatja. Legfényesebb tanúság e mellett a hazánkban fenálló számos tűzoltó testület, melyekkel karöltve mindenütt egyszersmind a városi rendes tűzorség is életbe léptetett.

Ujhely, mint anyagilag nem a legkedvezőbb helyzetben lévő város, képtelen öneréből, az évi budget korlátain belül, egy a célnak megfelelő nagyobb tűzorséget szervezni, a minthogy gazdagabb városok sem voltak képesek ezt eszközölni, de hogy egy kisebb tűzorséget megerősítetett nélkül szervezhet, úgy ennek kapasában egy kis áldozatkészség mellett, az önkéntes tűzoltók egylete fennállhat, arról nem kételkedünk; s ép ez okból mi is a rendes és önkéntes tűzoltóság intézményének szervezését tartjuk a város érdekeivel legöszhangzóbbnak.

III.

A tűzoltók felett gyakorlandó felügyelet, munkakörük, és kiképeztetésük.

A felügyeleti és vezénylő jogot, az összes tűzoltók felett, egy általuk választandó tűzoltó parancsnok gyakorolja.

Az önkéntes tűzoltók mind fegyelem, mind felügyelet és vezénylet tekintetében teljesen alávetvők a parancsnoknak; a rendes tűzoltók ellenben csak azon műveleteknél, melyek a tűzoltás technikai oldalát, tehát a kiképeztetést és az oltás körüli teendőket illetik, állanak a parancsnok hatásköre alatt; fegyelem tekintetében a városi kapitány hatásköre terjed ki felettük; ez határozza meg felelősség terhe alatt, a sorrendet, melyben azok a szolgálat teljesítésére hivandók; ez örökdió a rend pontos megtartása, s a szolgálat buzgó teljesítése fölött.

A szolgálati (őrségi) beosztás rendes és önkéntes tűzoltók között a nap és éjszakai nyomán történik. A rendes tűzoltók a nappali őrséget látják el; az önkéntesek, számtöbbségükönél fogva, az éjjelit. E beosztást egy részt

*) Félreértés kikerülése végett megjegyezzük, hogy a jelen számunkban folytatónál közölt emlékirat, mely a tűzoltás szervezése tárgyában kiküldött bizottság jegyzőjének tollából folyt, szerzőnek csupán magán nézeteit, nem pedig a bizottság megállapodásait, tartalmazza.

a szükség, más részt a célszerűség javasolja; a szükség, mert az önkéntes tűzoltókat nappali üzleti és egyéb foglalkozásaik elvonják az őrségi szolgálatoktól, csakis a veszély jelzésére sietnek a fenyegetett vészpontokra; míg éjjel, a nyugalom némi feláldozásával, rendes kötelességeik elhanyagolása nélkül, teljesíthetik. bizonyos csoportokra felosztva őrségi teendőiket; de javasolja ez intézkedést a célszerűség is, mert az éjjeli tűzvédek veszélyesebbek, nagyobb éberséget, kitartóbb buzgalmat és több egyénnek rögtöni megjelenését teszik szükségessé, mint a nappali tűzvédek, midőn, a jelzés percében úgy is mindenki ébren és talpon áll: végre legnyomósabb érv az, hogy a 3 egyénből álló rendes tűzorség a folytonos éjjelnappali szolgálat fáradalmait elviselni képtelen.

Egyébiránt a létező tűzoltó egyesületek többségénél különben is e rend van meghonosítva, s az Ujhelyben jelentkezett önkéntes tűzoltók is ezt nyilatkoztatták maguk részéről a legcélszerűsőbbnek és legelfogadhatóbbnak.

A tűzoltók kiképeztetése egy a pesti tűzoltó parancsnokság által ajánlott tűz mester közbejöttével volna eszközölendő; költségeit felében a rendes, felében az önkéntes tűzoltók pénzére viseli, s így felében a városnak a tűzoltás céljaira tett rendkívüli költségeit képeznek.

A tűzoltók alapszabályait és szolgálati utasításait önmaguk dolgozzák ki, és alapítják meg.

A tűzoltást csupán a tagok eszközlik, minden idegen attól rendőrileg eltiltandó.

IV.

Felszerelés és költségvetés.

A felszerelés részleteibe becsátkozás a milyen könnyű, ép oly hálátlan munka; míg ugyanis azon anyagi eszközök mennyiségéről, vagyis pénzösszegekről, melyek a tűzoltás céljaira rendelkezésünkre állanak tisztában nem vagyunk, míg sem a város, sem a biztosító és pénzintézetek, sem egyéb utak és módokon folyóvá teendő segély mekkorasága felett tiszta látképet nem nyerünk. belebecsátkozhatunk ugyan a felszerelés részleteibe, de ez csak egy alap nélkül felépített kártyaépület lesz, melyen a viszonyok okvetlenül megtehetnek a módosításokat, így szemem szedett másai volnának az európai pénzügyminisztereknek, kik miként tojás tojához hasonlítanak egymáshoz abban: hogy a költségeket szépen jókora summákban előirányozzák, a nélkül, hogy megfontolnák lehet-e a népből annyit préselni, melylyel ezt fedezni képesek lesznek, avagy nem? A felszerelés végleges megállapítása csak akkor lehet okadatolt, midőn ezek fedezésére a pénz is rendelkezésünk alatt áll. Ez esetben egész határozottsággal lehet megállapítanunk azon tűzoltó szereket, melyek körülményeink között, mint legszükségesebbek, azonnal beszerzendők, s azokat, melyek idővel, lassanként volnának megveendőek.

Ha gazdagabb várossal állanánk szemközt, s így magától a várostól tekintélyesebb segélyösszeget tarthatna az egyelet számot, úgy a tűzoltó szerek jelen hiányossága mellett, hosszú sorát kellene a felszerelési cikkeknek felsorolnunk; hisz sem egy becsületes vízi pusorkánk, sem kupák, sem létrák, és egyéb oltóeszközök, melyeknek a város részéről való átengedését kérhetnők, valóságos vízözön előtti állapot: de miután vagyoniilag szegény város áll előttünk, ha csak számításainkat légből nem

akarjuk kapkodni és légből légvárakat alkotni, akkor be kell várnunk, hogy a begyűlendő pénzösszeg tájékoztasson bennünket, minő szereket és mily mennyiségben vásároljunk.

A cél az első, melynek szemünk előtt kell lebegnie, s ha talán nem is oly fényesen, nem is oly mind minőség, mind mennyiségileg gazdag felszereléssel lépünk ki a küzdőterre, mint nálunknál kedvezőbb helyzetű közösségek: de viszünk oda bátor és nemesen dobogó keblet és ernyedetlen tett-készséget.

A kezdet mindenütt óriási nehézségekkel jár karöltve, semmiből egyszerre mindent teremteni csak egy isten, de ember nem képes.

A város mindenesetre felkérendő, hogy a birtokában lévő tűzoltó szereknek az egyelet rendelkezése alá becsátásáról gondoskodjék, s hogy e szereknek jó karban kell átadatniok azt a dolog lényege kívánja meg; eddig is csak hanyagság és a felsőbb hatósági közegek elnézése szülhette azon állapotot, hogy Ujhely városa vagy bir tűzoltó szerekkel, de ezek átközzottul használhatlan állapotban várják a feltámadást; vagy nem bir szerekkel, s ezekről csakugyan el lehet mondani, hogy miután pénzbe nem kerülnek mindenre jók, kivéve a tűzoltásra.

A bizottság, a mondottaknál fogva, a felszerelésnek mind minőségileg mind mennyiségileg való pontos meghatározását, s az ezzel összefüggő költségvetés elkészítését, egy a közgyűlés által választandó pénzügyi és felszerelési bizottság feladatai közé véli tartozandónak, a mely bizottság a fedezet nagysága iránt már tájékozhatja magát.

V.

A felszerelési költségek fedezésének módja.

Ez azon kérdés, melynek megoldása — félsiker. Mert nemesak a háborura kell egy kitünő hadvezér példabeszédeként pénz, pénz, és ismét pénz, hanem ma már a tűzhez is fölemészt kisebb nagyobb összegeket.

Pusztá kézzel napjainkban az elemek ellen sem szokás harszolni, s valljuk meg, hogy nem is lehet; kellenek eszközök, de ezekhez csak úgy juthatunk, ha ama anyag van birtokunkban, melyről egy ujkori bankár azt mondá: hogy ő a pénzben megtalálta azt az Archimedes által keresett támpontot, melylyel a világot ki lehet forgatni sarkaiból.

A pénzbeszedési módok elősorolásánál ismét első kellék szétválasztani a rendet és önkéntes tűzoltók szükségletét; ismét, előtérbe kell léptetnünk a polgári és társadalmi kötelességek és az önszegély elvét. A rendes tűzoltók felszerelése a város gondjai közé tartozik, s azt pótdadó alakjában kényszerrel is behajthatja azon lakókon, kik polgári kötelességeik teljes öntudatára még nem ébredtek; az önkéntes tűzoltók felszerelésénél a polgárok áldozatkészségére és nagylelkűségére történik e hivatkozás, itt az önszegély irányadó.

E bizottság feladatán és hatáskörén tullesnek azon módokról és eszközökről gondoskodni, melyek által a város az általunk négy pontban javasolt intézkedéseket foganatosíthatná, de nem is rendelkezünk azon adatokkal, melyek e feladat megoldására nélkülözhetlenek; hiányzanak szabályos átvezetéseink a város rendes és rendkívüli jövedelmei és kiadásairól; hiányzanak kimutatásaink községünk vagyoni állapotáról, s a helységi jövedelmek különféle

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.

Többszörinél olcsóbb.
Bátyeg 17j mindig
30 kr.

Előfizetések és hirdetések felvételnek
Lóvy A. könyvkereskedésében és a szerkesztőségbenél.

forrásairól; csakis teljes tájékozás e téren menthetne meg botlásoktól. De különben is a rendes tűzoltók felszerelése nem lehet egy a városi képviselő körén kívül eső bizottság feladata. Ez egyszerűen az illetékes hatósági közegek dolga; ám ha a felszerelést nem szabályozhatjuk, minthogy ez a rendes tűzoltókat tekintve, hatáskörünket túlhaladja, valóban fölösleges munka volna egy még nem létező költségelőrányszatnak fedezetéről és fedezeti módjairól gondolkodnunk, s ha javaslatkép tennők is ezt azon anomáliába esnénk, hogy vagy igen sok, vagy igen csekély fedezetéről gondoskodnánk azon felszereléshez képest, mit a város e célra megtalál szavazni.

Annyi mindamellett bizonyos, hogy az adó-kivetés, ha a hatóság a reá háruló költségeket ez uton akarná beszerezni, a városi lakosok két osztályára lesz kivetendő, t. i. a háztulajdonosokra és a lakbérlelőkre, miután, a város falain belül, egyedül e két osztály bír jelentékenyebb s a tűzvéssz által elemészthető vagyonnal, a polgári köteleességek elvének tehát joggal felel meg, hogy járuljanak is egyuttal azon intézmény fenntartásának költségeihez, mely az ő vagyoni érdekeik biztosítását célozza.

A háztulajdonosoknál adóalapul: a ház: a lakbérlelőknél: ingóságaiak szolgálnak. Azon kérdés merül most itt fel, mily mérvet öltön az adóztatás a városi lakosok e két osztályánál, miután a háztulajdonosok biztosítási kötvényeikre utalnak; viszont a lakbérlelők ingóságaiaknak könnyű szerével való megmentésére, sőt szintén biztosítási kötvényekre hivatkozhatnak, majd ismét az épületek nagyobb és kisebb tűz-veszélyessége is felhozatik indokul arra nézve, hogy a felek kimutassák, miszerint ők csekélyebb risiconak vannak kitéve tűzvéssz esetén, mint mások: azaz világosabban szólva egy cseréppel fedett háztulajdonos nyugodtabb lélekkel nézhet a tűzvéssz elébe, mint egy szalmaviskó tulajdonosa; leégés esetén aránylag sokkal kisebb is amannak a vesztesége, mert a szalmagunyhó porig, a cseréptetejü ház ellenben csupán a négy sark-léczig hamvad el; ez ellentéteknél végoka: kimutatni, hogy adó-kivetés esetén, a házaknak értékességi és veszélyességi osztályozását kell keresztülvinni.

A theoria szempontjából csakugyan az volna a legigazságosabb adófelosztás, mely kulesul a házaknak érték- és tűzrendőri osztályzatát fogadná el; a melynél tehát egész ridegségében vitetnék keresztül azon pénzügyi tantétel: kiki azon mérvben kell, hogy járuljon a közterhekhez, melyekben azoknak hasznát élvezi: eddig azonban nem akadt oly fincazkapacitás, bárha ezek sok absurdumot próbáltak meg, ki ez elvet keresztül vinni csak meg is kísértette volna, miért? mert kivitethetlen, mert a méltányosság emberies elveiből utközik, mert ily uton a legszegényebb osztályra hárulna a meghonosítandó intézmény költségterhe.

Ha a házaknak érték és tűzrendőri osztályozását lelkiismeretesen és behatóan akarná a város végrehajtani, tömérdek perpatvar, boszantó gyűlölködés, felszóamlás, zavar és ellenmondásnak vetné meg ágyát, nem is számítva ide azt, hogy az alsóbb osztályok az urak általi elnyomatás témáját is napirendre hoznák, s bizony aligha alap nélkül.

Az osztályozásnak egyik nemét: az érték utáni osztályozást, mint az adó-kivetés biztosságának criteriumát magunk is elfogadhatónak tartjuk; de azon föltétellel, hogy a hosszadalmas bizottsági értékmegállapítás a sokkal egyszerűbb házadó utáni értékmegállapításnak adjon helyet.

Az adókönyveknek az állami egyenes házadót tartalmazó tételei bizonyos hányadossal sokszorozva, képeznék az illető ház értékét, melyre aztán egész könyvedén lehet a háztulajdonosok tűzoltási terheit százalékok alakjában kivetni.

Ezen értékmegállapítás mintegy természet-szerűleg a bérlelőknek hasonló alapu megadóztatására utal; a kikenél az általuk fizetendő bér képviselné azon értéket, mely után százalékok alakjában ők fizetnék meg az adót.

Külön osztályba volna sorolandó a lakosoknak azon része, mely fogatokat tart. Ezek

összeírás alá esnek, és vagy váltásdíjat fizetnek, mely a tűzoltás javára fordítandó, vagy pedig büntetés terhe alatt segédkezet nyújtanak a tűzoltó szerek szállítására vízfordásra stb. Az ezek fölötti felügyelet a kapitányság kötelességévé tétetnék; a tűzvéssz színhelyén beosztásukat és teendőiket a parancsnok jelöli ki.

Hasonlólag külön osztályt képeznek azok, kik ez önkéntes tűzoltó egyesület tagjaivá avathatták föl magukat, ezek amennyiben innen ki nem zártnának a tűzoltói pótdadól mentesítendők. Ez által gyakorlati kivételt nyerne azon elv: minden ember vagy olt vagy fizet.

Az önkéntes tűzoltók szükségletei között különbséget kell tennünk, az első, beruházás és felszerelés szükségletei és a rendes évről évre megújuló szükségletek közt. Amaz rendkívüli voltánál fogva rendkívülösségeket és így rendkívülössé pénzbeszerezés módokat is igényel; míg emez rendes kiadási rovatot képezvén egyszerűbb finansziális eszközök segítségével is eredményre juttat. Mindkettőnél az önségély elve tartandó szem előtt.

A rendkívüli, vagyis az első beruházás és felszerelés szükségletei gyűjtőívök kibocsátása által volnának fedezendő, s hogy egy ember se vonhassa ki magát ily közhasznú intézményhez való járulástól; a biztosító és pénzügyi intézetekhez bocsátandó felszólításon kívül, mozgó bizottságok volnának felállítandók, a melyek kijelölt körben házról házra járva minden lakót felszólítanak önkéntes adakozásra.

A rendes évi kiadások, az intézetek és magánosok által felajánlott évi segély, pártfogói illetmények, a hatóságok által ennek javára megállapított bírságok, a tagok mulasztási járuléka a tűzoltók által rendezett táncszüvegalmak, színi előadások, majálisok ott befolyt összegek által fedeztetnének.

A szüret.

A szüret a magyar ember legkellemesebb mulatságai közé tartozott azon időben, mikor még a magyar föld ura mindenütt mulatságot és élvezetet kereshetett . . .

Elmultak e szép idők!

Egyformán szól az ismeretes paradicsomi parancs mindenkinek:

„Véres verejtékkel keresd a te kenyeredet.“

A szüret legszebb, de legtöbb gonddal járó foglalkozás, hazánkban, sőt a külföldön is, mulatsággal kötik össze a szüretet, hol a tulságig emelkedik a jó kedv, kivált a munkás népnél, de erre időt csak akkor szánunk, ha már a szüret végképe van fejezve; így kellene nálunk is lenni, a gazdát szedői, sajtólói foglalják el, ne pedig vendégei, mindaddig míg a dolog tart, és csak azután van helye a dalidónak.

A szüretnél követendő szabályok következők: 1) minden szedőnek tiszta edénye és jó éles kése legyen;

2) szedés alkalmával szőlő evése tilalmas, mert az által kiszedik a javát és sokat széthullatnak, minélfogva délre, estére, a vinceilér által kell szedni bizonyos mennyiséget a kevésbé nemes fajokból és azt kell a szedők között szétosztani, mit az után akár helyben megesszünk, akár baba vihetnek;

3) a nem tökéletesen érett fajokat nem szabad a tökéletessel összeszedni, valamint külön kell válogatni a rothadt és penészes fürtöket is;

4) a megszedett szőlőnek soha kádon állni nem szabad, kivált ha az idő meleg, mert még kádon erjedésbe megy, azért a csomosolás, taposás és sajtolással sietni kell;

5) esős, ködös és nedves időben nem kell szedni; erre kivált a Hegyalján felette kell vigyázni; itt nagy figyelemmel kell az asszút kiválogatni, és az asszura csak első reudü és lenyálkázott mustot önteni.

A szüreti szabályokat elősoroltuk, azért mégis azt mondjuk, hogy ha csak nem rothad a szőlő (a sok eső következtében) mentől későbbben kell szüretelni.

A késői szüret haszná a következő: Elvitáztatlanul világos, hogy a későn ejtett szüret, jobb és értékesebb bort ad a korainál.

Ha akarjuk, hogy boraink keresettek, s a világkereskedelemben helyüket elfoglalva, a jólét s vagyonszerzés forrásává legyenek, a szüretben kezdve az utolsó mütételig az okszerű kezelés minden fogásain keresztül kell vitetniük; a legjobb természetü bor is a mint a természetből átvesszük, nyers anyag, tiszta, finom, a kereskedő és élvező előtt egyaránt becses és értékes itallá a helyes kezelés által idomul.

Az a felfogás, hogy borunk, a mint Isten adta,

s magunk bánunk el vele, más országok boráival szembe kiálja a próbát, sajnos önámítás, melynek magunk adtuk meg eddig is az árát, s adnók meg, a mint az idők terhesednek felöttünk, még drágábban jövendőre.

Míg másfelől szakértelemmel párosult gondos eljárás megalapítja borászati hitelünket, s elviszi boraink jó hírét odáig, hol a pénz terem, kereskedőt, élvezőt s pénzt hoz országunkba.

A későre halasztott szüret egyik azon okszerű intézkedéseknek, melyek boraink jóságát, finomságát, tehát keresettségét eszközölhetik.

Tény, hogy jó évekről való korán szüret borok, a késői szüretelés mellett nyert borokkal versenyezni nem képesek.

Szüretelésnél sokat tesz a bor jóságára a tiszta napfényes idő. Nedves, ködös, esős idő elhalasztást igényelnek.

Nem is említjük aprólékosságig szükséges tisztaságot, valamint a működő személyzetnél korlátozását oly élvezeteknek, melyek a gondatlanság miatt a szőlőnedvre rontólag a szemléltőre undorítólag hatnak.

Hogy tökéletesen jó bort nyerjünk és még inkább: hogy borainknak kelete és vevője legyen, két osztályu bort kell készíteni. Az I. osztály lesz a legjobb faj szőlőből, a legértettebb és legegészségesebb fürtökből, ezt azután drágán lehet eladni, és akkor a II. osztályut olesőbban adhatjuk, és mégis nyerünk.

Vigyázni kell a borok szabályos erjedésére. Ha a borok forrnak a pinczében, fojtó lég fejlődik ki, bemenni ekkor veszélyes, azért jó előbb hosszu póznán égő gyertyát benyújtani a pinczébe, mely ha elalzik, úgy veszélyes a bemenet, azért előbb a pinczélég tisztítását kell eszközölni. „K. G.“

Törvényszéki terem.

A s.-a. ujhelyi kir. törvényszék 1872. okt. 2-án tartott **polgári ülésében** előadott:

5679 Semmiségi panasza gr. Andrássy Károlynő sz. Szapáry Etelka grófnő alperesnek gr. Fergách Kálmán felperessége alatti örökösödési osztály-perbét hozott 5673 sz. végzés ellen. — (A m. kir. kurta mint semmitűzőkhez felterjesztetik — El. Meczner Gyula.)

Október 3-án.

1764 Berács Zsigmond s társának Hericz Márton elleni 137 ft 35 kr. s járuléka iránti pere. Ítélet: Berács Zsigmond és társa felperessége megállapítatik, s azon esetre ha alperes a főesktá leteszi keresetökkel elutasítatnak, a költségek kölönösen beszüntetvén. Ellenben ha alperes az esküt törve nyes időben le nem tenné, tartozandik alpereseknek különbeni végrehajtás terhe alatt a fent nevezett tőkét s kamatait valamint a perköltségeket megfizetni. (Ítélet egyhangulag.)

2447 Pacsmag Jánosnak Farkas Julianna elleni 42 ft bírság s járuléka iránti pere. Ítélet: Felperes keresetével elutasítatik. (Ítélet egyhangulag.)

5697 Halasztási kérvénye Aranyossy Lászlónak Szánky Ferdinánd és társai elleni 2640 ft és járuléka iránti perében. (Vgzs. Alpereseknek viszonzásuk beadására a kért 30 napi halasztás megadatik.)

5698 Pertárnok Riesz Salamonnak Morgenstern Izidor elleni 3000 ft és járuléka iránti perét bemutatja. (Vgzs. Perfelek kérelméhez képest jelen per bíróság beszüntetik, alperesi ügyvéd munkadíjjai 23 ft 90 krban állapítatnak meg.)

5645 Pertárnok Képes Ferencz elleni csődügyben felveit jegyzőkönyvet beterjeszti. (Vgzs. Ujabb határidőül f. é. nov. hó 2-ka tüzetik ki, melyre megjelenni az érdekllett hitelezők köteleztetnek.)

5646 Halasztási kérvény Letzter L.-nek gr. Andrássy Manó elleni 423 ft 50 kr. és járuléka iránti perében. (Vgzs. A kérelemnek hely nem adatik. Alperes elleniratát nov. 5-től számítandó 8 nap alatt beadni köteles.)

5647 Halasztási kérelem Klein Jakabnak Guttman Saja elleni 199 ft 85 kr. iránti ügyében. (Vgzs. Alperesnek a kért 140 napi halasztás megadatik. A halasztási idő 1873 márczius 30 án jár le.)

5658 Rendes keresete „Schön testvérek“ özönek Boka Károly elleni 807 ft 7 kr. s járuléka iránt. (Vgzs. A per felvételére f. é. november 15-ik napja tüzetik ki.)

5659 Halasztási kérelem Bárczy Menyhért s társának Kovács Pál és neje elleni zálogváltó perében. (Vgzs. Alperesnek a kért 15 napi halasztás megadatik, mely f. é. nov. 16-án fog lejárni.)

Bűnfenyítő ülés 1872. okt. 2-án:

Sulyos testi sértéssel vádolt Major László bűnygye. Tényállás: F. évi aprilhó 1-én Darabos András panaszló sérült és Major László vádolt tolvásvai lakosok a nevezett város egyik korcsmájából hazafelé menvén, amint Darabos András háza elé értek, Major László őt a ház előtt levő vizmosásos gödörbe lökte, minek következtében Darabos András az orvosi látélet és felülveleményezés szerint örökös koldussá lett. A kir. törvszék figyelembe véve azon a vádolt által beismert körülményt: hogy tettét ittas állapotában hajtott végre,

nemkülönb
következőle
36 éves ref
vétkes vigy
tési bűnbent
detésétől s
dalomdij, 2
ft munkan
András ré
orvosi felü
költsegek
ezutáni m
keresetéve
ellen kir.
tettek. (E
Okt
834.)
csalással v
hozott 45
törvényszé
A kir. it
ítélkezés
lamint Ma
is kiterjes
év noven
kir. törve
Kálmén
Mihályné
lakos vád
lösség ter
Gyula.)
V
187
emberölé
sággal v
Jónás I
detés.

(1)
szüret t
időjárás
gazdák
megkez
telnek,
ber vég
teben a
I
tása a
és már
rendsze
megtár
A kir
„Köz r
hogy e
mányoz
állítók,
tandó

és hi
és pé

tatik
vül,
gyer
vele
visz
járt

forrásairól; csakis teljes tájékozás e téren menthetne meg botlásoktól. De különben is a rendes tűzoltók felszerelése nem lehet egy a városi képviselő körén kívül eső bizottság feladata. Ez egyszerűen az illetékes hatósági közegek dolga; ám ha a felszerelést nem szabályozhatjuk, minthogy ez a rendes tűzoltókat tekintve, hatáskörünket túlhaladja, valóban fölszemes munka volna egy még nem létező költségelölányzatnak fedezetéről és fedezeti módjairól gondolkodnunk, s ha javaslatkép tennők is ezt azon anomáliába esnénk, hogy vagy igen sok, vagy igen csekély fedezetről gondoskodnánk azon felszereléshez képest, mit a város e célra megtalál szavazni.

Annyi mindamellét bizonyos, hogy az adó-kivetés, ha a hatóság a reá háruló költségeket ez uton akarná beszerezni, a városi lakosok két osztályára lesz kivetendő, t. i. a háztulajdonosokra és a lakbérőkre, miután, a város falain belül, egyedül e két osztály bír jelentékenyebb s a tűzvést által elemészthető vagyonnal, a polgári köteleességek elvének tehát joggal felel meg, hogy járuljanak is egyuttal azon intézmény fenntartásának költségeihez, mely az ő vagyoni érdekeik biztosítását célozza.

A háztulajdonosoknál adóalapul: a ház: a lakbérőknél: ingóságaiak szolgálnak. Azon kérdés merül most itt fel, mily mérveket öltson az adóztatás a városi lakosok e két osztályánál, miután a háztulajdonosok biztosítási kötvényeikre utalnak; viszont a lakbérők ingóságaiaknak könnyű szerével való megmentésére, sőt szintén biztosítási kötvényekre hivatkoznak, majd ismét az épületek nagyobb és kisebb tűz-veszélyessége is felhozatik indokul arra nézve, hogy a felek kimutassák, miszerint ők csekélyebb risiconak vannak kitéve tűzvést esetén, mint mások: azaz világosabban szólva egy cseréppel fedett háztulajdonos nyugodtabb lélekkel nézhet a tűzvést elébe, mint egy szalmaviskó tulajdonosa; leégés esetén aránylag sokkal kisebb is amannak a vesztesége, mert a szalmagunyhó porig, a cseréptetejű ház ellenben csupán a négy sark-léczig hamvad el; ez ellenvéteéseknek végoka: kimutatni, hogy adó-kivetés esetén, a házaknak értékességi és veszélyességi osztályozását kell keresztülvinni.

A theoria szempontjából csakugyan az volna a legigazságosabb adófelosztás, mely kulesul a házaknak érték- és tűzrendőri osztályzatát fogadná el; a melynél tehát egész ridegségében vitenék keresztül azon pénzügyi tantétel: kiki azon mérvben kell, hogy járuljon a közterhekhez, melyekben azoknak hasznát élvezi: eddig azonban nem akadt oly finacekapacitás, bárha ezek sok absurdumot próbáltak meg, ki ez elvet keresztül vinni csak meg is kísértette volna, miért? mert kivihetetlen, mert a méltányosság emberies elveibe ütközik, mert ily uton a legszegényebb osztályra hárulna a meghonosítandó intézmény költségterhe.

Ha a házaknak érték és tűzrendőri osztályozását lelkiismeretesen és behatóan akarná a város végrehajtani, tömérdek perpatvar, boszantó gyűlölködés, felszóamlás, zavar és ellenmondásnak vetné meg ágyát, nem is számítva ide azt, hogy az alsóbb osztályok az urak általi elnyomatás témáját is napirendre hoznák, s bizony aligha alap nélkül.

Az osztályozásnak egyik nemét: az érték utáni osztályozást, mint az adó-kivetés biztosságának criteriumát magunk is elfogadhatónak tartjuk; de azon föltétellel, hogy a hosszadalmas bizottsági értékmegállapítás a sokkal egyszerűbb házadó utáni értékmegállapításnak adjon helyet.

Az adókönyveknek az állami egyenes házadót tartalmazó tételei bizonyos hányadossal sokszorozva, képeznék az illető ház értékét, melyre aztán egész könyvedén lehet a háztulajdonosok tűzoltási terheit százalékok alakjában kivetni.

Ezen értékmegállapítás mintegy természet-szerűleg a bérőknék hasonló alapu megadóztatására utal; a kikkél az általuk fizetendő bér képviselné azon értéket, mely után százalékok alakjában ők fizetnék meg az adót.

Külön osztályba volna sorolandó a lakosoknak azon része, mely fogatokat tart. Ezek

összeírás alá esnek, és vagy váltásdíjat fizetnek, mely a tűzoltás javára fordítandó, vagy pedig büntetés terhe alatt segédkezet nyújtanak a tűzoltó szerek szállítására vízfordásra stb. Az ezek fölötti felügyelet a kapitányság kötelességévé tétetnék; a tűzvést színhelyén beosztásukat és teendőiket a parancsnok jelöli ki.

Hasonlólag külön osztályt képeznek azok, kik ez önkéntes tűzoltó egyesület tagjaivá avathatják föl magukat, ezek amennyiben innen ki nem záratnának a tűzoltói pótdadól mentesítendők. Ez által gyakorlati kivételt nyerne azon elv: minden ember vagy olt vagy fizet.

Az önkéntes tűzoltók szükségletei között különbséget kell tennünk, az első, beruházás és felszerelés szükségletei és a rendes évről évre megújuló szükségletek közt. Amaz rendkívüli voltánál fogva rendkívülibb összegeket és így rendkívülibb pénzbeszerzés módokat is igényel; míg emez rendes kiadási rovatot képezvén egyszerűbb finansziális eszközök segélyével is eredményre juttat. Mindkettőnél az önségély elve tartandó szem előtt.

A rendkívüli, vagyis az első beruházás és felszerelés szükségletei gyűjtőivek kibocsátása által volnának fedezendő, s hogy egy ember se vonhassa ki magát ily közhasznú intézményhez való járulástól; a biztosító és pénzintézetekhez bocsátandó felszólításon kívül, mozgó bizottságok volnának felállítandók, a melyek kijelölt körben házról házra járva minden lakót felszólítanak önkéntes adakozásra.

A rendes évi kiadások, az intézetek és magánosok által felajánlott évi segély, pártfogói illetmények, a hatóságok által ennek javára megállapított bírságok, a tagok mulasztási járuléka a tűzoltók által rendezett táncszüvegalmak, színi előadások, majálisok ott befolyt összegek által fedeztetnének.

A szüret.

A szüret a magyar ember legkellemesebb mulatságai közé tartozott azon időben, mikor még a magyar föld ura mindenütt mulatságot és élvezetet kereshetett

Elmultak e szép idők!

Egyformán szól az ismeretes paradicsomi parancs mindenkinek:

„Véres verejétkel keresd a te kenyeredet.“

A szüret legszebb, de legtöbb gondal járó foglalkozás, hazánkban, sőt a külföldön is, mulatsággal kötik össze a szüretet, hol a tulságig emelkedik a jó kedv, kivált a munkás népnél, de erre időt csak akkor szánnak, ha már a szüret végkép be van fejezve; így kellene nálunk is lenni, a gazdát szedői, sajtóli foglalkják el, ne pedig vendégei, mindaddig míg a dolog tart, és csak azután van helye a dalidónak.

A szüretnél követendő szabályok következők: 1) minden szedőnek tiszta edénye és jó éles kése legyen:

2) szedés alkalmával szőlő evése tilalmas, mert az által kiszedik a javát és sokat széthullatnak, minélfogva délre, estére, a vinezeiér által kell szedni bizonyos mennyiséget a kevésbbé nemes fajokból és azt kell a szedők között szétosztani, mit az után akár helyben megessznek, akár haza vihetnek; 3) a nem tökéletesen érett fajokat nem szabad a tökéletesével összeszedni, valamint külön kell válogatni a rothadt és penészes fürtöket is;

4) a megszedett szőlőnek soha kádon állni nem szabad, kivált ha az idő meleg, mert még kádon erjedésbe megy, azért a csomoszolás, taposás és sajtózással sietni kell;

5) esős, ködös és nedves időben nem kell szedni; erre kivált a Hegyalján felette kell vigyázni; itt nagy figyelemmel kell az asszút kiválogatni, és az asszura csak első rendű és lenyálkázott mustot önteni.

A szüreti szabályokat elősoroltuk, azért mégis azt mondjuk, hogy ha csak nem rothad a szőlő (a sok eső következtében) mentől későbbben kell szüretelni.

A késői szüret haszná a következő:

Elvitáztatlanul világos, hogy a későn ejtett szüret, jobb és értékesebb bort ad a korainál.

Ha akarjuk, hogy boraink keresettek, s a világkereskedelemben helyüket elfoglalva, a jólét s vagyonosodás forrásává legyenek, a szüreten kezdve az utolsó műtételig az okszerű kezelés minden fogásain keresztül kell vitetniök; a legjobb természetű bor is a mint a természetből átvesszük, nyers anyag, tiszta, finom, a kereskedő és élvező előtt egyaránt becses és értékes itallá a helyes kezelés által idomul.

Az a felfogás, hogy borunk, a mint Isten adta,

s magunk bánunk el vele, más országok borával szembe kiálja a próbát, sajnos önámítás, melynek magunk adtuk meg eddig is az árát, s adnók meg, a mint az idők terhesednek felöttünk, még drágábban jövendőre.

Míg másfelől szakértelemmel párosult gondos eljárás megalapítja borászati hitelünket, s elviszi boraink jó hírét odáig, hol a pénz terem, kereskedőt, élvezőt s pénzt hoz országunkba.

A későre halasztott szüret egyik azon okszerű intézkedéseknek, melyek boraink jóságát, finomságát, tehát keresettségét eszközölhetik.

Tény, hogy jó évekről való korán szüret borok, a késői szüretelés mellett nyert borokkal versenyezni nem képesek.

Szüretelésnél sokat tesz a bor jóságára a tiszta napfényes idő. Nedves, ködös, esős idő elhalasztást igényelnek.

Nem is említjük aprólékosáig szükséges tisztaságot, valamint a működő személyzetnél korlátozását oly élvezeteknek, melyek a gondatlanság miatt a szőlőnedvre rontólag a szemléltőre undorítólag hatnak.

Hogy tökéletesen jó bort nyerjünk és még inkább: hogy borainknak kelete és vevője legyen, két osztályu bort kell készíteni. Az I. osztály lesz a legjobb faj szőlőből, a legértettebb és legegészségesebb fürtökből, ezt azután drágán lehet eladni, és akkor a II. osztályut olcsóbban adhatjuk, és mégis nyerünk.

Vigyázni kell a borok szabályos erjedésére. Ha a borok forrnak a pinczében, fojtó lég fejlődik ki, bemenni ekkor veszélyes, azért jó előbb hosszú pőznán égő gyertyát benyújtani a pinczébe, mely ha elalszik, úgy veszélyes a bemenet, azért előbb a pinczelég tisztítását kell eszközölni. „K. G.“

Törvényszéki terem.

A s.-a. ujhelyi kir. törvényszék 1872. okt. 2-án tartott **polgári ülésében** előadatott:

5679 Semmiségi panasza gr. Andrássy Károlyról sz. Szapary Etelka grófnő alperesnek gr. Forgách Kálmán felperessége alatti örökösödési osztály-perben hozott 5673 sz. végzés ellen. — (A m. kir. kurta mint semmitőszékhez felterjesztetik — El. Meczner Gyula.)

Október 3-án.

1764 Berács Zsigmond s társának Hericz Márton elleni 137 frt 35 kr. s járuléka iránti pere. Ítélet: Berács Zsigmond és társa felperessége megállapittatik, s azon esetre ha alperes a főeskt leteszi keresetökkel elutasittatnak, a költségek kölönösen beszüntetvén. Ellenben ha alperes az esküt törve nyes időben le nem tenné, tartozandik alpereseknek különbeni végrehajtás terhe alatt a fent nevezett tőkét s kamatait valamint a perköltségeket megfizetni. (Ítélet egyhangulag).

2447 Pacsmag Jánosnak Farkas Julianna elleni 42 ft bírság s járuléka iránti pere. Ítélet: Felperes keresetével elutasittatik. (Ítélet egyhangulag).

5607 Halasztási kérvénye Aranyossy Lászlónak Szánky Ferdinand és társai elleni 2640 ft és járuléka iránti perében. (Vgzs. Alpereseknek viszonváiaszuk beadására a kért 30 napi halasztás megadatik.)

5608 Pertárnok Riesz Salamonnak Morgenstern Izidor elleni 3000 ft és járuléka iránti perét bemutatja. (Vgzs. Perfelek kérelméhez képest jelen per bíróság beszüntetik, alperesi ügyvéd munkadíjjai 23 ft 90 krban állapittatnak meg.)

5645 Pertárnok Képes Ferencz elleni csődügyben felvett jegyzőkönyvet beterjeszti. (Vgzs. Ujabb határidőül f. é. nov. hó 2-ka tüzetik ki, melyre megjelenni az érdekllett hitelezők kötelezettenek.)

5646 Halasztási kérvény Lotzter L. nek gr. Andrássy Manó elleni 423 frt 50 kr. és járuléka iránti perében. (Vgzs. A kérelemnek hely nem adatik. Alperes elleniratát nov. 5-től számítandó 8 nap alatt beadni köteles.)

5647 Halasztási kérelem Klein Jakabnak Guttman Saja elleni 199 ft 85 kr. iránti ügyében. (Vgzs. Alperesnek a kért 140 napi halasztás megadatik. A halasztási idő 1873 márczius 30-án jár le.)

5658 Rendes keresete „Schön testvérek“ cégnek Boka Károly elleni 807 ft 7 kr. s járuléka iránt. (Vgzs. A per felvételére f. é. november 15-ik napja tüzetik ki.)

5659 Halasztási kérelem Bárczy Menyhért s társának Kovács Pál és neje elleni zálogváltó perében. (Vgzs. Alperesnek a kért 15 napi halasztás megadatik, mely f. é. nov. 16-án fog lejárni.)

Bűnfenyítő ülés 1872. oct. 2-án:

Sulyos testi sértéssel vádolt Major László bűnyűgye. Tényállás: F. évi aprilhó 1-én Darabos András panaszkó sérült és Major László vádolt tolcsvai lakosok a nevezett város egyik kocsmájából hazafelé menvén, amint Darabos András háza elé értek, Major László őt a ház előtt levő vizmosásos gödörbe lökte, minék következtében Darabos András az orvosi látélet és felülvelemenyezés szerint örökös koldussá lett. A kir. törvszék figyelembe véve azon a vádolt által beismert körülményt: hogy tettét ittas állapotában hajtotta végre,

nekülön
következő
36 éves ref
vétkes vig
tési bűnb
detésétől s
dalomdij, 2
ft munkar
András ré
orvosi felü
költségek
ezutáni m
keresetével
ellen kir.
tettek. (E
Okt
834.
csalással
hozott 45
törvényszé
A kir. it
ítélkezés
lamint Ma
is kiterjes
és noven
kir. törv
Kálmán
Mihályne
lakos vád
lösség ter
Gyula.)
Vé
187
emberölé
sággal v
Jónás L
detés.

(1)
szüret f
időjárás
gazdák
megkeze
telnek,
ber vég
tében a
Ip
tása a
és már
rendsze
megtar
A kios
„k öz r
hogy e
mányoz
állítók,
tandó

és hi
és pé

tatik
vül,
gyer
vele
visz
járt

tekintve eddigi becsületes előéletét is figyelmeztessék arra, hogy kitünő munkákért nemcsak a kiállító, hanem annak segédje is, a meny-nyiben közremunkálása a dicsőre érdemes tárgyak jeleségére vagy szépségére lényeges befolyással volt — egy érem megítélése által ki fog tüntetett. Jelen figyelmeztetés reményelhetőleg buzgó és a lehetőség szerint tökéletes munkára fogja serkenteni a kiállítási tárgy előállításán munkálkodókat, és ez által hasznára lesz a kiállítónak is.

(!) **Sárospatakon** a közelmúlt napokban egy anyának 3 egészséges gyermeke született. A kisdedek ma is mind élnek, s mint levelezünk értesít, derek volt látni e keresztelési szertartást, melyen egyszerre három keresztapa- és anya szerepelt. E nem mindennapi szaporodásra mi is azt mondjuk: hogy derek, hanemhát mindamelletl úgy gondoljuk: miszerint az ilyen sütetből egy lepény mindig elégséges.

(!) **Ugyancsak Sárospatakon** tegnap délután 5 óra tájon tűz ütött ki, mely egy épület mellékrezeit hamvasztotta el.

(!) **A „válszics terebesi hitelnephank”** alapszabályai f. évi szept. hó 29-én 10,602. sz. alatt a földmívelési miniszterium által a törvényes bemutatási záradékkal ellátottak.

(!) **Megyénk** dohánytermelőit figyelmeztetjük: a földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. miniszterium a hazai dohánytermelés előmozdítása és a dohánykezelés tökéletesítése tekintetéből a jelen évi dohánytermelésből a jövő 1873-ik év április havának 10-ik napján ismét egy kiállítást rendezend, ugy mint eddig az országos magyar gazdasági egyesület köztelkén, Pesten. — Mely alkalommal a csak saját szükségükre termelők is részt vehetnek termelvényeikkel a kiállításban.

(!) **Az ungvári szüretre**, mely f. hó első napján vette kezdetét — mint onnét írják — gyönyörű napok jártak s a termés sem lett oly áldástalan, mint azt egyelőre sokan hiték volt. A régi vidalmas szüreti multságok azonban csaknem egészen elmaradtak, s polgártársaink egész komoly ünnepélyességgel áldozatának Bachus istenségének, aminek egyik főoka bizonyára az is, mivel az adó-executio damoclesi kardja még mindig fenyegetőleg függ nyakunk felett. Kinek is lenne nagy kedve ilyenkor?

(!) **A honvédek** zászló szentelése f. hó 20-án csakugyan meg fog történni. Az ünnepély részleteiről ma sem tudunk többet mint ezelőtt két héttel tudtunk, s csupán csak annyit jelezhetünk: miszerint a koszorúanyagok, számszerint mint egy harminczan már meghivattak. A disz-cséd helyéül a „Diana” márfürdő termét emlegetik, míg a táncszivalem a megyeházán fog megtartatni. A folszentelési egyházi ünnepély kedvező idő esetén a szabaddan leendő amelyn valamennyi felekezet lelkészre tartand alkalmi szónoklatot.

(!) **Megyei főjegyző** Vladár Ervin, mint a fővárosi lapokban olvassuk, az oraviczi kerületben képviselőjelöltnek kikiáltott. Megválasztása esetén a főjegyzői állás jön üresedésbe, melyre, mint

halljuk, megyénk több jeles fiatal tehetsége fog kurrálni.

Pályázat. A „közigazgatás” szerkesztősége tiz-tiz arany pályadíjt tűzött ki a következő négy tételre: 1. A törvényhatóságok, mint közigazgatási és önkormányzati szervek viszonya a központi kormányhatalomhoz, beható tüzetességgel ismertetőleg tárgyzva s előadva törvényeink és statutumaink értelmében. 2. A készségek, mint közigazgatási és önkormányzati szervek viszonya a törvényhatóságokhoz tüzetesen előadva törvényeink és statutumaink értelmében. 3. A közegészségi hatóság szervezésének korszerű reformja viszonyainak s a tudomány mai álláspontjának tekintetbe vételével. 4. Rendőr intézményünk korszerű reformja, különös tekintettel a fővárosban szerveztetni czélzott államrendőrségre.

(!) **A közelebbi izraelita ünnepek** alatt egész városban nem lehetett szivart kapni, amely bolt pedig nyitva volt s dohány-szivar árulási engedéllyel van ellátva, ott is elutasították a vevőket ezen felelettel: hogy a főtűzsdébe az ünnep miatt nem adnak szivart. Mi úgy tudjuk: hogy csak vasárnap nem köteles adni ez illető, egyébkor pedig mindig. Az állam és közönség érdeke mindenesetre azt követeli: hogy ilyesmi ne történjék, s mi el is várjuk az illetők intézkedésétől, hogy hasonló bozantó eset nem fog ismétlődni.

Nyilatkozat.
A „Zemplén” 36 és 37-ik számának „Tárogató” című rovatában a bérkocsi árszabályról szólva, következőket olvastam: „Az árszabály ellen azonban több kifogásunk van sat. sat. p. Az árszabály azon pontja mely a város különböző részeire eső fuvardíjt állapítja meg, sokkal magasabb mint kell s nincs a többivel összhangzatban sat. sat.” E tételre vagyok bátor kinyilatkoztatni, hogy míg egyes személy a „Vadász kürt” szállodáig fizethet 20, 30, 40 krt, addig egy külön bérkocsit, mely egyes egyént vagy családot kényelmesen egész lakáig vagy rendeltetése helyéig szállit, lehet 80 krt vagy 1 frtot fizetni. Hogy pedig vizsgálások történnek a bérkocsisok részéről, arról e hatóságnak semmi tudomása még eddig nem lévén s így nem is orvosolhatók; úgy hisszük, hogy ebben is megtette köteleességét a közigazgatási hatóság, midőn eléggé világosan körülírta e szabályzatot. Ezért tisztelettel figyelmeztetik a közönség az érintett szabályzat 13-ik és 14-ik pontjának figyelembe vételére, s kéri e részben a segédkez nyújtására, mert e nélkül az alulírott hivatal kellő eréllyel fel nem léphet.

Kelt S. a. Ujhelyben, október 2-án 1872.
TÖRÖK PÁL,
város rendőr kapitánya.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BORÚTH ELEMÉR.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok).

(!) **Alsó-hegyalján**, — mint értesülünk — a szüret f. h 15-én kezdett, azonban kedvező időjárás esetén a jobb minőségű borra váró szőlősgazdák körülbelől csak 20-ika után fogják a szüretet megkezdeni. Alant helyeken már nálunk is szüretelnek, de ott hol a termés ép, szintén csak október végefelé fognak a szedéshez. Minőség tekintetében az idej bor a jobbakk közé fog tartozni.

Iparos munkások és segédek érdemdíjaztatása a bécsi vilákiállításán jóval nagyobb mérvben és már megállapított szabványokhoz képest sokkal rendszeresebb módon fog történni, mint az eddig megtartott vilákiállítások bármelyikén történt volt. A kiosztandó érmek közt van egy kizárólag a „közremunkálónak” ajánlott is. Kivánatos, hogy ez érem hazánkfiak közül mentől többnek adományoztassék. Felkértenek ennél fogva a hazai kiállítók, miszerint azon munkásaikat, kik a kiállítandó tárgyak előállításával foglalkoznak, már most

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A nyiregyházi nagy vendégfogadónak és az itteni italmérési jognak jövő 1873. év január 1-től 1874. év szept. 29-ik tartó bérbe adása a város által elrendeltetvén, a bérbeadás határ idejéül folyó év október 14-ike d. e. 11 órája kitézetett, a mikor a Kisdédóv helyiségben az árverés eszközöltetni fog. Az árverelni kívánók a feltételeket a jegyzői hivatalnál megtekinthetik.

Kelt Nyiregyházán 1872. szept. 26-án.

Sáry Pál,
jegyző.

Mesko Sámuel,
polgármester.

2-2

Pályázat.

A zemplenmegyei nagy-mihályi takarékszövetkezetnél mint Népbanknál a könyvelői és pénztárnoki állomások betöltendőik.

FELTÉTELEK:

A megválasztandó könyvelőtől megkivánatik feddhetlen jellemén és becsületességén kívül, hogy e téren már önállóan működött legyen, és e szerint a könyvelésben, ide vágó levelezésben és általában az efféle üzlet minden viszonyaiban kellő ügyességgel és gyakorlati jártassággal bírjon, hogy a magyar és német

nyelvet tökéletesen bírja. Évi fizetés 1200 o. é. forint, mely összegnek fele értékét akár készpénzben, akár megfelelő egyéb értékben biztosíték gyanánt kellend a megválasztottnak letenni.

A pénztárnoki állomásra szintén csak olyanok pályázati kérvényei lesznek tekintetbe vehetőek, kik feddhetlen jellem, és elkötelezetten a magyar és német nyelvet tökéletesen bírják, és kik ezen felül a könyvvezetésben is jártasok amennyiben a megválasztandónak az intézetnél egy vagy eshetőleg két könyvet is kellend vezetnie. Évi fizetése 800 frt. o. é.; biztosíték szintén az évi fizetésnek fele.

Birtok eladás.

Gróf Klobusiczky János, Tarczai és Tokaj városok határában lévő birtoka, ugymint: Tarczai határában lévő 3, és a tokaji határában szinte 3 darab szőlő, összesen 36 hold, ugyszinte Tarczai városában lévő háza (6 szoba, 2 kamara, 1 konyha, egy 300 hordót befogadó bolthajtás alatt levő borház, egy kőbevágot pincze) szabad kézből eladó; ehez járul még az idej termés, s a hozzá szükséges 200 uj vasabroncos hordó.

A vevő urak gróf Szirmay György urhoz kéretnek fordulni a vétel végett, ki az eladással meg van hatalmazva.

3-2

Mindkét állomás legkésőbb 1873 január 1-én elfoglalandó, mely napon az intézet működését megkezdi.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy magyarral írott, kellőleg felszerelt, és a nagy-mihályi takarékszövetkezet mint Népbank igazgató választmányához intézendő kérvényeket f. évi október 31-ikeig alulírottán adják be. A választás november első napjaiban fog megtörténni.

Kelt Nagy-Mihály (Zempm.) 1872. okt. 1.

Dr. Reisz Gedeon,
igazgató.

3-1

Az ipar legújabb s elegáns termékei!

különösen a téli idényre!

Törekvésünk S. a. Ujhelyben egy oly kereskedést berendezni, mely a férfi és női világ igényeit minden tekintetben kielégítse. E törekvésünk, — bár nagy áldozatok árán — megvalósult, és merjük állithatni: hogy a legújabb Bécseben és külföldön történt bevásárlásaink folytán, üzletünk vidékünkön versenytárs nélkül áll.

Kereskedésünkben a következő áruk nagy választékban kaphatók:

Férfi divatárúk.

Legújabb nyakkendők, férfi fehér, színes és angol oxford ingek, a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

UTAZÓ KÉSZLETEK.

Bőröndök; női és férfi, vászonnal borított fa-kufferek, bőr-táskák a legnagyobb választékban. — Angol, por- és eső elleni igen czélszerű gumi felöltők. — Sétabotok, a legdusabb választékban.

Nap és esernyők.

Valódi angol selyem, félselyem, alpacca és zannellából különböző jutányos áron. — Szivar-, pénz- és levéltárczák, óralánczok

REVOLVEREK.

Férfi inggallérok és manchettek

a legújabb formákban:

plaidek, wattmoll és tricot ingek, lábravalók, színes és fehér harisnyák.

Tajt pipák és dohányzó készletek.

Magyar, török, fedett és fedetlen, kávéházi dohányzó pipák; cigarett és szivarszívók legdusabb választékban, esibuk száraz, valódi török, bádeni megy és nádból, borostyánnal.

NÉVNAP ÉS ÜNNEPI AJÁNDÉKUL.

Nagy választéku galanteri és norinbergi dísz-czikkek, fa-, bőr-, alpacca-, acél- és bronzból.

Labbelik férfi- nők- és gyermekek számára

legjutányosabb áron.

Női divatcikkek és ékszerek.

A legfinomabb és újabb női moll garniturok, broches, függő colier, medailon, hajtűk a kedvelt fekete színben, valamint emállírozott talmi aranyból.

Vál és fejkendők selyem, eachné és pamutból, harisnyák kabátok gyermekek számára, baehlik és kapusoknak nagy választékban.

Szappan és illatszerek. Férfi és női keztyük

számos alakban és kiváló finomságuk, különböző áron mellett 90 krtól kezdve feljebb.

Egyszersmind ajánljuk a n. é. közönségnek legfinomabb

FÜSZER és CSEMEGE

áruinkat valamint, a többi itt fel nem jegyzett czikkeket.

mély tisztelettel

KLEIN és FRENKEL,

főntéza 499 ik sz.

3-2

HIRDETMEY.

A t. ez. közönség megnyugtására van szerencsénk tudomásra hozni hogy a „Nemzeti“ biztosító társaság összes ügyleteit intézetünk átvette, és nevezett társaság által eszközölt minden biztosítást is folyó év október 1-jétől elvállaltuk.

Kérjük a t. ez. közönséget, miszerint általános bizodalomban részesülő intézetünket becses pártfogásában részesíteni és meggyőződve lenni sziveskedjék, hogy mint eddig ugy ezentul is minden igényeknek a legjobban megfelelni fogunk.

Kassán, 1872. szeptember 30-án.

A „Victoria“ biztosító társaság
központi felsőmagyarországi főügynöksége.

Comáromy L. Gönczy.

2-1

Hirdetmény.

A kis-toronyai szőlőbirtokosok egyesületének igazgató-választmánya legközelebbi határozatához képest ezennel értesitem az egyesü-

leti tagokat, miszerint a kis-toronyai szőlőhegyen az ez évi szüretelés októberhó 10-ik napján már megkezdhető.

Az egyesület ez évi közgyűlése pedig Kis-Toronyán nagys. Lónyay Gábor ur tisztartói

Nyomatott a „Zemplén“ könyvnyomdájában S. a. Ujhelyben

lakában októberhó 19-ik napján délelőtti 9 óra-
kor fog megtartatni.

S. a. Ujhely, októberhó 1-én.

Viczmándy Ödön

egyesületi elnök.

1-1

Haszonbérbe adási hirdetés.

A mgs gróf Wolkenstein bodrog-kereszturi uradalom részéről közhírré tétetik, miszerint f. év november 20-ik napján, délelőtti órákban, Bodrog-kereszturban, a királyi kisebb haszonvételek gyakorlata (koresmáltatási jog) 3, vagy 6 egymásután következő esztendőben, nyilvános árverés utján, a legtöbbet ígérőnek ki fog adatni.

Freyler József,

tisztartó.

3-2

Sátó
Egy
Félév
Negy
Eiő
valan
lemés
séghe
bérm
Kéz
nak
Ny
sor
Sz
vidéké
biztosít
serű ut
E
zeti bi
volna
Versic
forint
mert á
kat, m
nyért
tás ala
rintos
M
vallott
nitá:
a bolto
tudnic
fizetui
A
azon e
hez fo
hazai
megér
A
azoub
volna
névve
zeteke
joga s
gos ha
fölvét
S
az üg
a mag
Más
részv
telmé
nem
faire
nek v
e ne
ellen
s fur
nagy
jesen
bizto
letet
példa
tők
és es
korm
ge: i
hisze
lyoz
hibár
nézés
hany
kárát
társá
azon
mely
a fele
lóbar
lehe
volt
men
zett